

Γένεσις 11,1-9

Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ

Τά περισσότερα παιδιά, νομίζω, μαθαίνετε ξένες γλώσσες. Κάποια παιδιά μάλιστα μαθαίνουν καί δεύτερη ξένη γλώσσα. Για ποιό λόγο μαθαίνουμε ξένες γλώσσες; Για νά μπορούμε νά συνεννοούμαστε καί μέ ανθρώπους πού μιλοῦν ἄλλες γλώσσες. Κι ὅμως, κάποτε δέν ὑπῆρχε αὐτή ἡ ἀνάγκη. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μιλοῦσαν τήν ἴδια γλώσσα κι ἔμεναν στό ἴδιο μέρος. Ἔτσι μᾶς πληροφορεῖ ἡ Ἁγία Γραφή καί συμφωνοῦν ἀπόλυτα οἱ ἐπιστήμονες γλωσσολόγοι. Πότε ὅμως ἄρχισαν νά μιλοῦν οἱ ἄνθρωποι τίς διάφορες γλώσσες; Τήν ἀπάντηση θά μᾶς τή δώσει ἡ ἱστορία πού θά ἀκούσουμε σήμερα ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη.

Μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε αὐξήθηκαν πολύ. Δέν χωροῦσαν πιά νά μένουν ὅλοι σπόν ἴδιο τόπο. Γι' αὐτό τράβηξαν πρὸς τά νοτιοδυτικά καί ἐγκαταστάθηκαν ἀρχικά στή χώρα **Σενναάρ**. Μέ τόν καιρό ὅμως ἀποδείχτηκε κι αὐτή μικρή. Κατάλαβαν τότε ὅτι ἔπρεπε νά διασκορπιστοῦν σέ διάφορα μέρη. Συμφώνησαν ὅμως νά χτίσουν πρῶτα μιά πόλη καί στήν πόλη ἕναν πύργο, γιά νά γίνει ξακουστό τ' ὄνομά τους.

- Ἐλάτε, εἶπαν μεταξύ τους, νά χτίσουμε ὅλοι μαζί μιά μεγάλη

πόλη και έναν πολύ ψηλό πύργο, τόσο ψηλό πού νά φτάνει ή κορυφή του στον ούρανό! Έτσι θά γίνουμε ζακουστοί και όλες οι γενιές θά μᾶς θαυμάζουν.

Ἡ ἀπόφασή τους αὐτή, βέβαια, ἔκρυβε μεγάλη ὑπερηφάνεια. Νόμισαν ὅτι εἶναι πλέον τόσο ἱκανοί πού μποροῦν μόνοι τους, δίχως τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νά κάνουν ἔργα μεγάλα και θαυμαστά. Πόσο γελάστηκαν! Δέν τά κατάφεραν τελικά νά ὀλοκληρώσουν τό ἔργο τους.

Ἐνῶ προχωροῦσαν καλά στήν ἀρχή, γιατί ὅλοι δούλευαν μέ χαρά και μεράκι και ὁ πύργος τους εἶχε ἤδη ὑψωθεῖ ἀρκετά, ἔγινε κάτι παράξενο: Ξαφνικά δέν μποροῦσαν νά συνεννοηθοῦν μεταξύ τους. Ἦταν ἀδύνατο πιά νά συνεργαστοῦν. Ἄρχισαν νά φωνάζουν, νά μαλώνουν... Τί εἶχε συμβεῖ; **Μιλοῦσαν πλέον διαφορετικές γλώσσες!** Πῶς νά προχωρήσει τώρα τό ἔργο τους;

Ὁ Θεός, μᾶς λέει ἡ Παλαιά Διαθήκη, εἶδε τήν πόλη και τόν πύργο πού ἔχιζαν οἱ ἄνθρωποι. Εἶδε και μέσα στήν καρδιά τους τή μεγάλη τους ὑπερηφάνεια. Γι' αὐτό ἔφερε σύγχυση στή γλώσσα τους και ἐμπόδισε τό ἔργο τους. Δέν μπόρεσαν ποτέ οἱ ὑπερήφανοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ν' ἀποτελειώσουν τόν πύργο τους (*δείχνουμε τήν εἰκόνα, βλ. Ἡ Βίβλος, σ. 33*). Τόν ἄφησαν μισοτελειωμένο και ἀπογοητευμένοι ἔφυγαν. Στίς ἐπόμενες γενιές ἔμεινε γνωστός μέ τό ὄνομα **Βαβέλ**, πού σημαίνει «**Σύγχυση**» (=μπέρδεμα, ἀνακάτεμα).

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε, λοιπόν, πῆραν διαφορετικούς δρόμους. Ὅσοι κατάγονταν ἀπό τόν **Χάμ** πῆγαν στήν **Ἀφρική**. Ὅσοι κατάγονταν ἀπό τόν **Ἰάφεθ** ἦρθαν στήν **Εὐρώπη**· οἱ Ἕλληνες και ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι εἴμαστε ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ. Καί ὅσοι κατάγονταν ἀπό τόν **Σῆμ** ἐγκαταστάθηκαν στήν **Ἀσία**. Στά διάφορα αὐτά μέρη, ἐξαιτίας τοῦ διαφορετικοῦ κλίματος, οἱ ἄνθρωποι ἀπέκτησαν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και διαφορετικό χρῶμα. Ἐτσι δημιουργήθηκαν **οἱ διάφορες φυλές** τῶν ἀνθρώπων.

Μέ τόν καιρό ὁμως ζέχασαν ὅτι προέρχονται ὅλοι ἀπό τήν ἴδια

οικογένεια, ὅτι μιλοῦσαν κάποτε τὴν ἴδια γλῶσσα, ὅτι λάτρευαν ὅλοι τὸν ἴδιο Θεό. Νόμισαν πὼς ἐπειδὴ εἶναι διαφορετικοί, εἶναι καὶ ξένοι! Καὶ ἄρχισαν δυστυχῶς νὰ ἔχουν ἐχθρότητες μεταξύ τους καὶ πολέμους.

Ἡ συμφορὰ τῆς ὑπερηφάνειας

Εἶδατε, παιδιά, ποῦ ὁδήγησε τοὺς ἀνθρώπους ἡ ὑπερηφάνεια! Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ δέν τελείωσε ποτέ, οἱ ὑπερήφανοι τεχνίτες τῆς Σενναάρ σκόρπισαν πικραμένοι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποξενώθηκαν.

Μήπως ξέρετε νὰ μοῦ πεῖτε ποῖός γιὰ πρώτη φορά ὑπερηφανεύτηκε τόσο, ὥστε νὰ πιστέψει πὼς μπορεῖ νὰ φτάσει καὶ νὰ ξεπεράσει τὸν Θεό; Ὁ διάβολος! Ἦταν στὴν ἀρχὴ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, σπουδαῖος καὶ ξεχωριστός. Ἐωσφόρος ἦταν τὸ ὄνομά του, πού σημαίνει «πολύ φωτεινός». Ὑπερηφανεύτηκε ὁμως, νομίζοντας ὅτι μπορεῖ νὰ πάρει τὴ θέση τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἀπὸ ἄγγελος φωτεινός ἔγινε διάβολος σκοτεινός καὶ κατάντησε στὴν κόλαση. Ἡ ὑπερηφάνεια, λοιπόν, **ἔχει τὶς ρίζες της στὸν σατανᾶ.**

Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους θυμάστε ποιοὶ ἔπесαν πρῶτοι στὴν ὑπερηφάνεια καὶ νόμισαν ὅτι μποροῦν νὰ γίνουν σάν τὸν Θεό; Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα, πολὺ σωστά. Οἱ **πρωτόπλαστοι**, ὅπως ὀνομάζονται, πίστεψαν σὸ ψέμα τοῦ σατανᾶ κι ἔφαγαν τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ, γιὰ νὰ γίνουν θεοί. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ χάσουν τὸν παράδεισο καὶ νὰ γίνῃ δυστυχημένη ἡ ζωὴ τους. Ἐκεῖ τοὺς ὁδήγησε ἡ **μεγαλομανία**, ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ ὁποία δέν ἔπαψε ἀπὸ τότε νὰ χαρακτηρίζει τὴ ζωὴ πολλῶν ἀνθρώπων.

Στὴ διάρκεια τῆς ἱστορίας ἐμφανίστηκαν πολλοὶ ὑπερήφανοι ἄνθρωποι. Ἔδειξαν **περιφρόνηση** στοὺς συνανθρώπους τους, γιατί τοὺς θεωροῦσαν κατώτερους. Κι ἔγιναν τόσο **σκληρόκαρδοι**, ἐξαι-

τίας τῆς ὑπερηφάνειάς τους, πού ἔφεραν **μεγάλες συμφορές** στήν ἀνθρωπότητα.

Γνωρίζετε ποιός εὐθύνεται γιά τόν Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο: ἕνας σκληρός καί ὑπερήφανος ἀρχηγός, ὁ Χίτλερ τῆς Γερμανίας. Νόμισε πώς εἶναι παντοδύναμος. Ἦθελε νά ἐξουσιάζει ὅλο τόν κόσμο, χωρίς νά ὑπολογίζει τόν Θεό καί τό θέλημά Του. Τό ἀποτέλεσμα; Τά σχέδιά του ἀπέτυχαν, ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σκοτώθηκαν καί χῶρες καί λαοί καταστράφηκαν. Βλέπετε πόσες συμφορές μπορεῖ νά φέρει ἡ ὑπερηφάνεια;

Τί λέετε, παιδιά, ἐμεῖς ὑπερηφανευόμαστε; Ουμηθεῖτε πόσο καμαρώσατε ὅταν οἱ φίλοι σας θαύμασαν τά ὠραῖα σας ρούχα, τό μοντέρνο χτένισμα, τό ἀκριβό κινητό, τό σπίτι σας ἢ τό αὐτοκίνητο τῶν γονιῶν σας... Καμαρώνουμε **γιά τά πράγματά μας** καί δέν σκεφτόμαστε πάντα ὅτι ὅλα αὐτά εἶναι **δῶρα τοῦ Θεοῦ**.

Γιά τί ἄλλο ὑπερηφανευόμαστε; Ναι, ὑπερηφανευόμαστε πολλές φορές καί **γιά τά χαρίσματά μας**: γιά τήν ὁμορφιά, γιά τήν ἐξυπνάδα, γιά τή μελωδική φωνή μας, γιά τούς καλούς μας βαθμούς, γιά τίς νίκες μας στά ἀθλήματα... Ξεχνοῦμε πώς **ὄ,τι καλό ἔχουμε τό ὀφείλουμε στόν Θεό**.

Μά θά μοῦ πεῖτε: «Εἶναι κακό νά χαιρόμαστε ὅταν ἔχουμε ἐπιτυχίες;». Σίγουρα ὄχι. Ἄλλο ὅμως εἶναι νά χαιρόμαστε κι ἄλλο νά ὑπερηφανευόμαστε.

Ἡ ὑπερηφάνεια μᾶς κάνει νά ἔχουμε μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό μας, νά ἐπιδιώκουμε πράγματα πού ξεπερνοῦν τίς δυνάμεις μας, νά κάνουμε μεγαλεπίβολα σχέδια χωρίς νά λογαριάζουμε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μᾶς σπρώχνει σέ μιᾶ **μεγαλομανία** (*ἀρχίζουμε νά χτίζουμε τόν πύργο τῆς ὑπερηφάνειας, βλ. ἐποπτικό ὑλικό*) ὅπως τούς ἀνθρώπους πού ἔχτισαν τόν πύργο τῆς Βαβέλ. Τό ἀποτέλεσμα, βέβαια, εἶναι νά πέφτουμε σέ ἀποτυχίες, σέ σφάλματα καί συμφορές.

Ἡ ὑπερηφάνεια, ἐπίσης, φουσκώνει τόσο τό μυαλό μας, ὥστε νά νομίζουμε ὅτι εἴμαστε πολύ σπουδαῖοι, σπουδαιότεροι ἀπ' ὅλους

τούς άλλους, στους οποίους δέν διστάζουμε νά δείχνουμε **περιφρόνηση** (*συνεχίζουμε τό χτίσιμο τοῦ πύργου, βλ. έποπτικό ύλικό*). Τούς ύποτιμοῦμε, σάν νά εἴμαστε έμεῖς μοναδικοί στόν κόσμο!

Ἡ υπερηφάνεια, τέλος, κάνει **σκληρή τήν καρδιά μας** (*όλοκληρώνεται ό πύργος τῆς υπερηφάνειας, βλ. έποπτικό ύλικό*). Ὁ υπερήφανος άνθρωπος δέν νιώθει συμπάθεια γιά τούς άλλους, δέν εἶναι έπεικῆς στά λάθη τους οὔτε τούς συμπονεῖ στίς δυσκολίες τους. Δέν δείχνει κἄν ένδιαφέρον γιά τούς άλλους, παρά άσχολεῖται μόνο μέ τή «μεγαλειότητά του».

Ἔτσι, βέβαια, γίνεται πολύ **άντιπαθητικός** καί στά μάτια τῶν ανθρώπων αλλά καί στά μάτια τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ: «Δέν άντέχω», λέει ό Θεός μέ άπλά λόγια «νά βλέπω τόν υπερήφανο, γι' αυτό παίρνω τό βλέμμα μου άπό πάνω του» (βλ. Σοφία Σειράχ 10,7· 16,8· πρβλ. Πρμ 16,5). Χάνει ό υπερήφανος τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ, χάνει καί τήν εὐλογία Του. Ἀντίθετα, **ό ταπεινός άνθρωπος έλκύει τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ** (βλ. Ἦσ 66,2) καί **σ' αὐτόν μόνο δίνει ό Θεός τή χάρη Του** (βλ. Πρμ 3,34· Ἰα 4,6).

Εἶναι άνάγκη, λοιπόν, παιδιά, νά γκρεμίσουμε τόν πύργο τῆς υπερηφάνειας (*άφήνουμε τό πάνω μέρος τοῦ πύργου, ὥστε νά πέσει καί νά γυρίσει άνάποδα, βλ. έποπτικό ύλικό*) καί στή θέση του νά στήσουμε τή **σκάλα τῆς ταπεινώσης**, μιá σκάλα πού όδηγεῖ στόν οὐρανό (*τό πίσω μέρος τοῦ πύργου γίνεται σκάλα, βλ. έποπτικό ύλικό*)!

Πρῶτο σκαλοπάτι: Δέν μιλιῶ υπερήφανα γιά τά χαρίσματά μου καί τ' αγαθά μου. Ὅ,τι καλό ἔχω δέν εἶναι δικό μου αλλά τοῦ Θεοῦ. Δέν μπορῶ νά καυχιέμαι γιά κάτι πού δέν εἶναι δικό μου. Γι' αυτό, έπίσης, καί δέν έπιδεικνύω τά πράγματά μου οὔτε προβάλλω τίς έπιτυχίες μου. Δέν εἶμαι φαντασμένος, αλλά ζῶ καί κινουῦμαι μέ **άπλότητα** άνάμεσα στους άλλους.

Δεύτερο σκαλοπάτι: Δέν ύποτιμῶ κανέναν, δέν μιλιῶ περιφρονητικά γιά κανέναν. Δέχομαι τούς άλλους ὅπως εἶναι. Ἔχω κατα-

δεκτικότητα. Όλοι οι άνθρωποι έχουν χαρίσματα από τον Θεό. Είναι πλάνη νά βλέπω μόνο τά δικά μου καί νά θεωρώ τον έαυτό μου άνωτερο από τούς άλλους.

Τρίτο σκαλοπάτι: Δείχνω σ' όλους γύρω μου **άγάπη.** Όταν αγαπώ, δέν θά προσβάλω κανέναν μέ τήν ύπερηφάνειά μου, δέν θά είμαι σκληρόκαρδος μέ τούς άλλους. Ό ταπεινός δείχνει σ' όλους άγάπη, πού είναι ή κορυφή όλων τών άρετών.

Νά ή σκάλα τής ταπείνωσης! Όποιος μάθει νά τήν άνεβαίνει φτάνει πió κοντά σόν Θεό.

Νά παρακαλούμε, παιδιά, **στήν προσευχή μας** νά μās χαρίσει ό Θεός όχι μόνο αγαθά ή ταλέντα ή έπιτυχίες, αλλά κι αυτό πού είναι άνωτερο άπ' όλα: τήν **ταπεινοφροσύνη.**

**Φοβερή ή ύπερηφάνεια
πού μās διώχνει άπ' τόν Θεό!
Έ ταπείνωση άνεβάζει
τήν ψυχή σόν ούρανό.**

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Παιχνίδια σχετικά μέ τά μαθήματα 1-5.
2. Ό πύργος τής ύπερηφάνειας.
3. Έ σκάλα τής ταπείνωσης.
4. Τό σύνθημα του μαθήματος.